

Examenul național de bacalaureat 2023
Proba E. a)
Limba și literatura română

Simulare

- **Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic**
- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpu de lucru efectiv este de trei ore.**

SUBIECTUL I

(50 de puncte)

Citește următorul fragment:

Am avut parte, la Liceul „Spiru Haret”, de profesori buni. Nu șovăi a folosi chiar termenul – desigur, uzat, desigur, convențional – profesori eminenti. Acesta-i cuvântul, n-am ce-i face! Mai toți vrednici a vorbi de la o catedră universitară. Un matematician ca I. Banciu, un istoric ca C. Moisil, un literat ca G. Marinescu, un latinist ca Nd. Locusteanu, un francofon ca Iosif Frollo. Și un chimist ca Art. Voitinovici – îndeobște neiu bit, neînțeleș, neapreciat. [...] Dar oameni ca Banciu (s-a învrednicit de elogiile lui Ion Barbu, nu și de ale lui Mircea Eliade!), Moisil, Locusteanu ori și ca Vasile Haneș, D. Focșa, D. Papadopol au fost mereu lăudați și pomeniți de foștii lor elevi, cum se cuvine. Pace lor. Pe un altul dintre profesorii noștri se cade, cred, să încerc a-l reabilita: pe D. Ioanițescu.

Preda filosofia, istoria, geografia. Ar fi putut preda orice, atât era de citit, de larg la minte, de curios a ști în toate domeniile culturii. Își făcuse o reputație ambiguă: de om versatil, nițel prea inteligent, prea vorbăreț; [...] Îi plăcea să glumească. Era meșter în definiții sumare și neașteptate. [...] Mie unuia, pentru o teză despre cuptoarele Siemens - Martin (geografie economică) îmi dăduse de-a valma: nota 10 pe teză, media 10 pe trimestrul respectiv, media generală 10 pe tot anul și învoirea de a veni la lecțiile sale numai dacă voiesc. Voisem, mai încape îndoială, și nu numai din elementară obligație școlărească și recunoștință, ci și pentru că mă desfătam cu o pedagogie neconvențională, caldă, vie.

Ioanițescu a fost pentru cursul secundar ceea ce Nae Ionescu a însemnat pentru viața universitară: duh, vervă, provocare. [...] Logica ne-o inculca, folosind cărticica lui Maiorescu: foarte încet, migălos, vorbă cu vorbă, îndelung. A fost o încântare și o treabă utilă, ne-a dat reguli și principii pe care nu le-am părăsit. Călătorise destul de mult, geografia se confunda, nu rareori, cu jurnalul turistic al unui om simțitor, vioi, atent, informat și nu lesne cucerit de aparențe și formule. Ne-a deschis larg ferestre, orizonturi și perspective. [...] Mulți dintre colegii (și chiar elevii) săi l-au privit, de nu cu ostilitate, în orice caz cu un surâș prins între amuzament și iritație. Dar el, mai presus decât toți – poate mai temeinici specialiști, mai sânguincioși, mai supuși modelelor tradiționale - , ne-a pus în contact direct cu bazele, exigențele și salturile culturii. El ne-a transmis nu ce stă scris în cărți, ci fluidul menit a ne rămâne după uitarea a tot ce învățăm: care, potrivit definiției lui Ed. Herriot, constituie cultura însăși. El ne-a dezvăluit esențele ei: curajul, neastâmpărul, nepotolita sete, bucuria cunoașterii, îndoiala, degajarea și un soi de părelnică frivolitate sub care se află smerenia minții.*

Ne-a luminat copilăria, prima tinerețe. Sfântă copilărie! Curată tinerețe!

N. Steinhardt, *Escale în timp și spațiu*

*a inculca - a întipări în mintea cuiva, prin repetare, o idee, o concepție

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al secvenței *n-am ce-i face*. **6 puncte**
2. Menționează numele profesorului admirat și evocat de N. Steinhardt. **6 puncte**
3. Precizează modalitatea prin care este evaluat autorul, în urma susținerii tezei la geografie economică, justificându-ți răspunsul cu o secvență reprezentativă din textul dat. **6 puncte**
4. Explică stilul profesorului de a preda geografia, surprins de autor. **6 puncte**

5. Prezintă, în 30–50 de cuvinte, imaginea dascălului eminent, evocată la nivelul fragmentului. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă profilul cultural al unui dascăl contribuie sau nu la formarea personalității unui adolescent, raportându-te atât la informațiile extrase din textul dat, cât și la experiența personală sau culturală. **20 de puncte**

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente;

14 puncte

- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea, încadrarea în numărul minim de cuvinte.

6 puncte

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea

(10 puncte)

Comentează textul de mai jos, în minimum 50 de cuvinte, evidențiind relația dintre ideea poetică și mijloacele artistice.

*Măinile mele sunt îndrăgostite,
vai, gura mea iubește,
și iată, m-am trezit
că lucrurile sunt atât de aproape de mine,
încât abia pot merge printre ele
fără să mă rănesc.*

*Jupiter e galben, și Hera
cea minunată e argintie.
Izbesc cu stânga-n roată și ea se urnește.
E un dans, iubito, al sentimentelor,
zeițe-ale aerului, dintre noi doi.*

*E un sentiment dulce acesta,
de trezire, de visare,
și iată-mă, fără să dorm,
aievea văd zeii de fildeș,
îi iau în mână și
îi înșurubez răsând, în lună,
ca pe niște mânere sculptate,
cum trebuie că erau pe vremuri,
împodobite, roțile de cârmă ale corăbiilor.*

*Și eu, cu pânzele sufletului
umflute de dor,
te caut pretutindeni, și lucrurile vin
tot mai aproape,
și pieptul mi-l strâng și mă dor.*

Nichita Stănescu, *Vârsta de aur a dragostei*

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 6 puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare - 1 punct; logica înlănțuirii ideilor - 1 punct; ortografia - 1 punct; punctuația - 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea **(30 de puncte)**

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți relația dintre două personaje într-un basm cult studiat.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al fiecăruia dintre cele două personaje;
- evidențierea evoluției relației dintre cele două personaje, prin două episoade/secvențe comentate;
- analiza a două elemente de structură, de compoziție și/sau de limbaj, semnificative pentru evoluția relației dintre cele două personaje (de exemplu: acțiune, conflict, modalități de caracterizare, relații temporale și spațiale, incipit, final, tehnici narrative, instanțe ale comunicării narrative, perspectivă narativă, registre stilistice, limbaj etc.).

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/ reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere - 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.